

Věc C-769/19

**Shrnutí žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce na základě čl. 98 odst. 1
jednacího řádu Soudního dvora****Datum doručení:**

21. října 2019

Předkládající soud:

Specializiran nakazatelen sad (Bulharsko)

Datum předkládacího rozhodnutí:

7. října 2019

Další účastnice řízení:

Specializirana prokuratura

Obžalované:

UC

TD

Předmět původního řízení

Obžaloba, která vykazuje určité vady, a sice nejasný, rozporuplný a neúplný popis skutků, kvůli nimž byly obviněné postaveny před soud. Opatření k odstranění těchto vad

Předmět a právní základ předběžné otázky

Výklad článku 6 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/13/EU ze dne 22. května 2012 o právu na informace v trestním řízení a slučitelnost vnitrostátního zákona s tímto právním předpisem.

Žádost se předkládá na základě článku 267 SFEU.

Předběžná otázka

Je vnitrostátní zákon, který u obžaloby vykazující vady (nejasný, neúplný nebo rozporuplný obsah) v žádném případě nepřipouští možnost odstranit tyto vady opravami státního zástupce v přípravném soudním jednání, během něhož byly tyto vady zjištěny, a místo toho je soud vždy povinen soudní řízení zastavit a vrátit věc státnímu zastupitelství k sepsání nové žaloby, slučitelný s článkem 6 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/13/EU ze dne 22. května 2012 o právu na informace v trestním řízení (Úř. věst. 2012, L 142, s. 1), zásadou projednání v přiměřené lhůtě podle čl. 47 odst. 2 Listiny základních práv Evropské unie, zásadou přednosti unijního práva a zásadou zachování důstojnosti, jestliže je tím způsobeno významné zdržení trestního řízení a vady by mohly být odstraněny ihned během soudního jednání?

Uplatňovaná ustanovení unijního práva a unijní judikatura

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/13/EU ze dne 22. května 2012 o právu na informace v trestním řízení; slučitelnost vnitrostátního zákona s článkem 6

Rozsudek ze dne 5. června 2018, Kolev (C-612/15, ECLI:EU:C:2018:392)

Uplatňovaná ustanovení vnitrostátního práva

Nakazatelen protsesualen kodeks (trestní řád, dále jen „NPK“), články 246 až 249, článek 242, článek 287, článek 55, článek 178, článek 180 a článek 348

Zakon za normativnite aktove (zákon o normativních právních aktech), čl. 46 odst. 2

Výkladový rozsudek č. 2 Varhoven kasacionen sad (Nejvyšší kasační soud, Bulharsko) ze dne 7. října 2002

Výkladový rozsudek č. 6 Varhoven kasacionen sad (Nejvyšší kasační soud) ze dne 19. února 2018

Rozsudek č. 14 Konstitucionen sad (Ústavní soud, Bulharsko) ze dne 9. října 2018

Stručné shrnutí skutkového stavu a řízení

- 1 Proti UC a TD byla podána obžaloba, proti prvně jmenované z důvodu vedení zločinného spolčení (společně s dalšími osobami, které byly v řízení již odsouzeny) s účelem společného páchaní trestných činů podle článku 159a Nakazatelen kodeks (trestní zákoník, dále jen „NK“) (obchodování s lidmi, v této věci s prostitutkami) v tuzemsku a zahraničí za účelem obohacení (trestné podle článku 321 NK), proti poslední jmenované za účast na tomto zločinném spolčení.

UC je kromě toho obviněna, že ve třech samostatných případech při naplňování rozhodnutí zločinného spolčení navedla s pomocí slibů tři ženy k prostituci (trestné podle článku 159d ve spojení s čl. 159a odst. 2 bod 6 ve spojení s odst. 1 NK) a že držela omamné látky (trestné podle článku 354a NK).

- 2 Obžaloba byla podána 18. dubna 2019 a přípravné jednání proběhlo 27. září 2019.
- 3 Po vylischnutí dotčených účastníků konstatoval soud během přípravného jednání, že žaloba vykazuje určité vady, totiž že je nejasná, neúplná a rozporuplná. Jedná se o tyto vady:
- 4 Jsou uvedeny rozporuplné údaje týkající se místa, kde byl trestný čin podle čl. 321 NK spáchán. Ve skutkové části je uváděno, že zločinné spolčení působilo na celém území státu, přičemž jsou uváděna různá města - Sofie, Bansko, Plovdiv a další - zatímco v závěrečné části je uvedena pouze Sofie. Další rozpor mezi skutkovou a závěrečnou částí se týká místa činu: celé území státu nebo pouze Sofie.
- 5 Jsou uváděny rozporuplné údaje ohledně doby, kdy byla jedna z žen navedena k prostituci. Skutková část hovoří o navedení k prostituci v roce 2016, přičemž navedená žena působila jako prostitutka v Sofii a Plovdivu, v létě také v rekreačních střediscích na pobřeží a v prosinci 2016 opět v Sofii; to znamená, že k navedení muselo dojít již před létem 2016. V závěrečné části se naopak uvádí, že tato žena byla navedena k prostituci v prosinci 2016. Existuje tedy rozpor mezi skutkovou a závěrečnou částí ohledně doby činu: před létem nebo v prosinci 2016.
- 6 Nejsou uváděny žádné skutečnosti na podporu tvrzení obžaloby, že zločinné spolčení rozhodlo, že UC má tyto tři ženy navést k prostituci. Jedná se o neúplnost.
- 7 Skutek držení omamné látky je popsán nejasně, neboť se pouze uvádí, že omamná látka byla nalezena v bytě UC, a je nejisté, zda je tvrzeno, že látka zde byla v jejím držení. Jedná se o nejasnost.
- 8 Státní zástupce vyjádřil svou ochotu obratem odstranit tyto vady během přípravného jednání formou nezbytného vyjasnění.
- 9 Předkládající soud je toho názoru, že obžaloba by v případě, že státní zástupce provede nezbytné opravy, byla formálně správná. Soud by pak mohl přejít k dalším procesním úkonům.
- 10 Tomu však brání ještě jedna formální překážka: Vnitrostátní zákon státnímu zástupci neumožňuje odstranit vady žaloby během přípravného jednání. Vnitrostátní zákon požaduje zastavení soudního řízení a vrácení státnímu zastupitelství, které musí sepsat novou obžalobu a tu znovu předložit soudu, který o ní bude jednat na dalším jednání, přičemž tento postup zpravidla vede k průtahu v trvání několika měsíců.

Stručné vylíčení odůvodnění předběžné otázky

K vadám obžaloby

- 11 Obžaloba se skládá ze skutkové části, která obsahuje popis skutku uvedeného v obžalobě a výrokové části, která obsahuje právní kvalifikaci skutku uvedeného v obžalobě. V závěrečné části jsou zpravidla uváděny nejdůležitější skutečnosti, jako je místo a čin skutku, jakož i jednání naplňující skutkovou podstatu.
- 12 Rozpor mezi skutkovou a závěrečnou částí nebo chybějící údaje o skutkovém stavu, které jsou relevantní pro právní posouzení, má stejný význam jako absence dostatečně zjevných skutkových údajů pro obžalobu. Z tohoto důvodu jsou takové vady považovány za podstatné vady řízení, které omezují právo obviněného na informace o tom, z čeho je obžalován. O podstatné porušení pravidel řízení se jedná v případě, kdy v jeho důsledku došlo k omezení procesních práv obviněného nebo jiných účastníků řízení a nebylo napraveno (čl. 348 odst. 3 bod 1 NPK).
- 13 Podle ustanovení čl. 55 odst. 1 NPK má obviněný právo na informace o tom, z jakého trestného činu je obviněn a na základě jakých důkazů.
- 14 V bodě 4.2 výkladového rozsudku č. 2/02 Varhoven kasacionen sad (Nejvyšší kasační soud) uvádí, že „státní zástupce musí ve skutkové části obžaloby uvést skutečnosti, z nichž vyplývá, že skutek naplňuje skutkovou podstatu a obviněný se podílel na jeho spáchání ... k tomu patří čas a místo spáchání trestného činu Neuvedení všech skutečností této kategorie je podstatným porušením pravidel řízení...“.

Vnitrostátní úprava nápravy podstatných porušení pravidel řízení v případě nejasné, neúplné nebo rozporuplné obžaloby

- 15 Trestní řízení se skládá ze dvou částí, z části předsoudní a části soudní. Soudní část začíná podáním obžaloby, která ze skutkového a právního hlediska přesně označuje vytýkaný skutek .
- 16 Do dvou měsíců po podání obžaloby je stanoven termín přípravného jednání. Účelem tohoto přípravného jednání je posouzení určitých okolností, přičemž jednou z nich je zákonnost obžaloby. Toto posouzení je konečné (po uplynutí lhůty pro podání opravného prostředku nebo po potvrzení rozhodnutí druhým stupněm). Pozdější podání nové námítky proti zákonnosti žaloby není přípustné.
- 17 Kopie obžaloby je zaslána všem dotčeným účastníkům (obviněným a poškozeným), kteří se mohou vyjádřit v sedmidenní lhůtě. Termín přípravného jednání se posouvá až o tři měsíce, pokud některý z dotčených účastníků nebyl nalezen nebo pokud dosud neuplynula lhůta sedmi dnů.

- 18 Jakmile je řízení v tomto přípravném jednání zahájeno, soud a dotčení účastníci projednávají celou řadu otázek, mimo jiné zda žaloba vykazuje vady (včetně nejasností, neúplností a rozporů), v jejichž důsledku žaloba není srozumitelná. Soud o této otázce rozhoduje poté, co vyslechne všechny dotčené účastníky.
- 19 Zjistí-li soud, že obžaloba vykazuje vady (rozpor, neúplnost nebo nejasnost), soudní řízení zastaví a věc vrátí státnímu zastupitelství s uvedením vad (čl. 249 odst. 2 NPK).
- 20 Znovu tak pokračuje předsoudní řízení. Státní zastupitelství má měsíc čas na sepsání nové obžaloby. Poté, co je sepsána, je předložena soudu. Opět je zahájena soudní část řízení a proběhnou výše uvedené kroky: Nařízení nového přípravného jednání do dvou měsíců, předvolání dotčených účastníků a nové posouzení žaloby. Je-li zjištěno, že vady nebyly odstraněny nebo obžaloba obsahuje nové vady, soudní řízení je znovu zastaveno a věc vrácena státnímu zastupitelství.

Vnitrostátní právní úprava změny obžaloby

- 21 Obvinění vznesené v obžalobě může státní zastupitelství změnit za těchto podmínek: Proběhlo přípravné jednání a bylo zahájeno šetření před soudem, tedy dokazování; a byly již předloženy nové důkazy, jejichž výsledkem je, že skutek vykazuje jiné znaky, tedy jedná se o zásadní změnu skutkové části obžaloby podle čl. 287 odst. 1 NPK.
- 22 Obvinění nesmí být podle čl. 287 odst. 1 NPK změněno proto, aby byla odstraněna vada žaloby, která existovala již v okamžiku jejího sepsání. To je považováno za právní vadu, neboť tímto způsobem je obcházen zákonem stanovený postup k odstranění vad obžaloby.

Vnitrostátní právní úprava k odstranění zjevné faktické chyby (článek 248a NPK)

- 23 Zjevná faktická chyba je technická odchylka skutečné vůle státního zástupce od jejího písemného vyjádření, jedná se například o chybně napsané jméno, chybné datum a podobně. V případě zjevné faktické chyby stanoví soud termín hlavního líčení ve věci a státnímu zástupci uloží, aby chybu odstranil ve lhůtě sedmi dnů. Neodstraní-li ji státní zástupce, soud termín zruší a soudní řízení zastaví tím, že věc vrátí státnímu zastupitelství k sepsání nové obžaloby. Další postup je stejný jako v bodech 19 až 21.
- 24 V praxi se tyto zjevné faktické chyby opravují vysvětlením státního zástupce během přípravného jednání. Chyba je odstraněna, jakmile na ni soud státního zástupce upozorní a státní zástupce během jednání soudu vysvětlí, co tím myslel. Soudní řízení tak není zastaveno a věc není státnímu zastupitelství vrácena k sepsání nové obžaloby.

Rozsudek č. 14 Konstitucionen sad (Ústavní soud) ze dne 9. října 2018

- 25 Tato úprava k odstranění zjevných technických chyb byla přijata v roce 2017 a je v rozporu se zavedenou vnitrostátní právní tradicí, že každé porušení pravidel řízení při sepsání obžaloby, byť zcela nepodstatné, lze odstranit pouze jedním způsobem, a to zastavením soudního řízení a vrácením státnímu zastupitelství k sepsání nové obžaloby. Z tohoto důvodu byla tato nová právní úprava ihned napadena u Konstitucionen sad (Ústavní soud).
- 26 Konstitucionen sad (Ústavní soud) dospěl k závěru, že oprava zjevné faktické chyby v obžalobě není srovnatelná s její změnou, proto je zavedení speciální procesní úpravy k jejímu odstranění odůvodněné.
- 27 Konstitucionen sad (Ústavní soud) zároveň konstatoval, že není zákonné používat institut odstranění zjevné faktické chyby k tomu, aby ve skutečnosti bylo dosaženo změny předmětu obžaloby.
- 28 Konstitucionen sad (Ústavní soud) nicméně poukázal, zatímco projednával jinou otázku (a sice, že vyšší instance nemůže zrušit rozsudek z důvodu vad v obžalobě poté, co byly vady v přípravném jednání výslovně projednány a bylo přijato konečné rozhodnutí), na význam projednání věci v přiměřené lhůtě. V rámci tohoto výkladu také Konstitucionen sad (Ústavní soud) vycházel z toho, že existuje možnost odstranit vady obžaloby podle čl. 249 odst. 4 bodu 1 NPK (včetně nejasnosti, neúplnosti a rozporuplnosti) v soudní části řízení, a sice bez zrušení rozsudku a vrácení státnímu zastupitelství k sepsání nové obžaloby.
- 29 Vnitrostátní zákon takovouto možnost odstranění nesrovnalostí v obžalobě po přípravném jednání nestanoví. V souvislosti s výše uvedeným stanoviskem Konstitucionen sad (Ústavní soud) nebyla schválena žádná změna zákona nebo judikatury.

Význam institutu podle článku 249 NPK pro vnitrostátní právo

- 30 Ve většině trestních věcí jsou během přípravného jednání zjištěny rozpory, nejasnosti a neúplnosti v obžalobě. V důsledku toho musí být soudní řízení zastaveno a věc vrácena státnímu zastupitelství. Tato okolnost má za následek několikaměsíční zpoždění. V některých případech je tento postup opravy vad obžaloby opakován vícekrát.
- 31 Z velké části lze tyto vady odstranit neprodleně a zamezit tak několikaměsíčnímu zpoždění.

Výklad v případě existence mezery v zákoně

- 32 Je-li normativní právní akt neúplný, musí být v případech, které neupravuje, použita ustanovení, která se týkají podobných případů, je-li to v souladu s účelem

právního aktu. Chybí-li takováto ustanovení, musí být právní vztahy upraveny podle obecných zásad práva Bulharské republiky [čl. 46 odst. 2 zákon za normativnite aktove (zákon o normativních aktech)].

Pravidla pro předvolání

- 33 Dotčení účastníci, včetně obviněných a poškozených, obdrží písemné předvolání. Předvolání má podobu listu papíru s natištěným textem. V textu je uvedeno jméno osoby, procesní postavení, v němž je osoba předvolávána, tedy buď obviněný nebo poškozený, a její práva a povinnosti. Předvolání nejsou uložena v neprůhledné obálce, jejich obsah není třetím osobám, které nejsou adresáty, žádným způsobem skrytý. Není-li příslušná osoba na adrese zastížena, předvolání je doručeno určitým třetím osobám k následnému předání adresátům. Osoby, jejichž prostřednictvím je zajištěno doručení, mohou nahlédnout do celého obsahu předvolání.

Význam přiměřené lhůty pro projednání trestní věci

- 34 Jednou ze zásad při projednávání trestních věcí je požadavek přiměřené lhůty (čl. 22 odst. 1 NPK).
- 35 Podle čl. 6 odst. 1 Evropské úmluvy o lidských právech musí být záležitost projednána v přiměřené lhůtě. Evropský soud pro lidská práva v řadě rozhodnutí vytýkal vrácení věci státnímu zastupitelství k sepsání nové obžaloby, jestliže k tomu došlo po zahájení meritorního projednávání věci, včetně projednávání před soudem ve druhém nebo třetím stupni.

Vztah předběžné otázky k věci C-612/15

- 36 Předběžná otázka je pokládána na základě argumentů, které obsahuje rozsudek Soudního dvora ze dne 5. června 2018, Kolev (C-612/15) a domněnky předkládajícího soudu, že vnitrostátní právo není v souladu s unijním právem v tom smyslu, že stanoví neúčinnou úpravu k odstranění vad obžaloby.
- 37 Předběžná otázka se týká postupu k přiměřenému odstranění vad v obžalobě. Vnitrostátní řešení je „krok zpět“, a sice zastavení soudního řízení a vrácení věci do předsoudní části, neboť musí být sepsána nová obžaloba a znovu předložena soudu, musí být zahájeno nové soudní řízení a proběhnout nové přípravné jednání a další přezkum obžaloby, přičemž v některých případech se tento postup opakuje několikrát.
- 38 Zároveň by bylo možno se na základě určitých úvah v rozsudku Kolev (C-612/15) domnívat, že Soudní dvůr vychází ze zákonnosti odstranění vad jiným způsobem, a sice „krokem dopředu“ tím, že soud bezprostředně poté, co takovéto vady zjistí,

poskytne státnímu zástupci ještě během soudního jednání možnost tyto vady opravit (viz body 67, 71, 74, 94 a 95 rozsudku).

- 39 Po přečtení stanoviska ve věci C-612/15 byl vnitrostátní zákon pozměněn v tom smyslu, že stanoví přípravné jednání, tzn. že vnitrostátní soud již musí zahájit soudní stádium řízení, neboť v tomto přípravném jednání musí konstatovat všechny případné vady obžaloby s přihlédnutím k případným námitkám obhajoby. Vnitrostátní zákon tedy již stanoví, že musí být proveden první úkon uváděný Soudním dvorem v bodě 67 rozsudku Kolev (C-612/15) („...zahájit soudní stádium řízení“).
- 40 Nepřipouští však druhý úkon, a sice že soud má „sám tyto nesrovnalosti napravit“. Vnitrostátní zákon nepřipouští, aby soud poté, co státního zástupce jasně upozorní na vady, mu během stejného soudního jednání dal možnost tyto vady opravit a aby následně během stejného soudního jednání s přihlédnutím ke stanovisku obhajoby byly tyto vady skutečně opraveny.

Použití unijního práva na skutkový stav původního řízení

- 41 K použití čl. 6 odst. 1 druhé věty směrnice 2012/13. Tento právní předpis požaduje „neprodlené“ informování o obvinění. Vystává tedy otázka, zda je tento požadavek splněn, jestliže vnitrostátní zákon uměle protahuje odstraňování vad v informacích týkajících se obvinění. Přesněji, jestliže státní zástupce, jako v původním řízení, vyjádří ochotu vady v obžalobě (rozpor, nejasnost, neúplnost) odstranit, vnitrostátní zákon však tuto možnost nepřipouští.
- 42 Podle čl. 6 odst. 3 směrnice 2012/13 musí být detailní informace o obvinění poskytnuty nejpozději v okamžiku, kdy je obžaloba předložena soudu. Soudní dvůr již v bodě 99 rozsudku Kolev (C-612/15) uvedl, že poslední okamžik pro poskytnutí podrobných informací o obvinění musí být před meritorním přezkumem věci. Připouští tedy, že k tomuto informování dojde poté, kdy se věc dostala k soudu, přesněji v přípravném jednání, ve kterém je projednávána otázka vad obžaloby. Podle výkladu Soudního dvora v bodě 99 rozsudku Kolev (C-612/15) nestanoví článek 6 odst. 3 směrnice 2012/13 žádnou překážku pro odstranění vad v obžalobě během přípravného jednání.
- 43 Vnitrostátní zákon tuto možnost kategoricky odmítá tím, že jeho vlastní výklad práva na informaci o obvinění je restriktivní a doslovný, a sice že podrobné informace o obvinění musí být poskytnuty v obžalobě při jejím podání k soudu; později, tedy opravou žaloby během přípravného jednání, to již není možné. V případě, že obžaloba vykazuje vady, je proto soudní řízení zastaveno, věc vrácena státnímu zastupitelství, státní zastupitelství sepíše novou obžalobu, kterou předloží

soudu. Poskytnutí podrobných informací o obvinění je tak zajištěno novou obžalobou, a sice jejím podáním k soudu¹.

- 44 Vystává tedy otázka, zda tento užší vnitrostátní výklad práva obviněného na informaci o předmětu obžaloby odpovídá skutečnému smyslu čl. 6 odst. 3 směrnice 2012/13.
- 45 Podle čl. 47 odst. 2 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“) musí být obžaloba projednána v přiměřené lhůtě. Je otázka, zda existuje rozumný důvod pro protahování oprav vad v obžalobě stanovené vnitrostátním zákonem, přičemž toto protahování může trvat několik měsíců až několik let. Důvodem těchto průtahů je vnitrostátní požadavek, že soudní řízení smí být zahájeno pouze na základě perfektní obžaloby, a neexistence možnosti opravit obžalobu po zahájení soudního řízení.
- 46 Podle čl. 82 odst. 2 SFEU mohou směrnice stanovit minimální pravidla, jejichž přijetí nebrání členským státům zachovat vyšší stupeň ochrany; tyto směrnice přihlíží ke zvláštnostem právních tradic členských států. Vzhledem k tomu vystává otázka, zda vnitrostátní úprava nemá přednost před směrnicí 2012/13 v jejím výkladu Soudním dvorem ve věci C-612/15, neboť vnitrostátní právní úprava nabízí identický nebo možná vyšší stupeň ochrany a zakládá se na vnitrostátních právních tradicích.
- 47 Obviněný obdrží kvantitativně a kvalitativně stejnou informaci o obvinění (vyjasnění v případě nejasností, neúplností a rozporů v obžalobě). Toto vyjasnění může proběhnout ihned během soudního jednání (možnost, kterou připouští směrnice 2012/13 v souladu s výkladem Soudního dvora ve věci C-612/15), vzhledem k požadavkům vnitrostátního řízení k němu však může dojít také až po několika měsících.
- 48 Zároveň se lze domnívat, že vnitrostátní právo nabízí vyšší stupeň ochrany, neboť podle vnitrostátního ustanovení je opravený předmět obžaloby obsažen v jednotném textu, zatímco v případě opravy chybného předmětu obžaloby během jednání soudu existují dva texty, původní obžaloba obsahující vady a k tomu opravy. Z toho vyplývá, že stupeň ochrany ohledně práva na informování podle vnitrostátního zákona je stejný nebo dokonce vyšší než podle směrnice 2012/13.
- 49 Navíc je podle čl. 82 odst. 2 SFEU nutno přihlédnout k vnitrostátním právním tradicím. Zahájení soudního řízení na základě bezchybné obžaloby má pro vnitrostátní chápání práva zásadní význam. Ačkoliv Konstitucionen sad (Ústavní soud) z důvodu nezbytnosti zachování přiměřené lhůty a na základě úvah o procesní logice upozornil na to, že by nebylo v rozporu s Ústavou, pokud by byla vytvořena možnost odstranění vad obžaloby během soudního řízení, tento výklad však nepřevzal ani vnitrostátní normotvůrce ani judikatura.

¹ Existují dvě výjimky: odstranění zjevné faktické chyby a změna obvinění po získání nových důkazů.

- 50 Nabízí se tedy otázka, zda vnitrostátní zákon tím, že vylučuje možnost vyjasnění předmětu obžaloby během soudního jednání a je tak v rozporu s rozsudkem Kolev (C-612/15), porušuje zásadu přednosti unijního práva.
- 51 K použití zásady zachování důstojnosti. Tato zásada má dvě podoby. Na prvním místě je lidská důstojnost podle článku 2 SEU a článku 1 Listiny. Vnitrostátní ustanovení o předvolání vytváří příležitost k tomu, aby se třetí osoby dozvěděly, že dotčená osoba je obviněná v trestním řízení nebo byla poškozena trestným činem. Čím častěji je osoba předvolávána, tím větší je pravděpodobnost, že se tak stane. Lidská důstojnost by tedy byla méně ohrožena, pokud by se zamezilo nezbytnosti zastavení soudního řízení a vrácení obžaloby státnímu zastupitelství k sepsání nové obžaloby. Na druhém místě je profesní důstojnost podle článku 31 Listiny, zde jde o důstojné pracovní podmínky soudců a státních zástupců. Vnitrostátní zákon, který neumožňuje žádné procesní opatření k neprodlenému odstranění procesních vad v obžalobě, ačkoliv si to státní zástupce i obhajoba přejí a soud to shledává možným, vytváří pocit profesní bezmoci. Zákon, které orgánům veřejné moci ukládá povinnost splnit požadavek přiměřeně lhůty a následně jim odebere zjevný a běžný právní nástroj k jeho splnění (oprava vady v obžalobě během soudního jednání, v němž je tato vada zjištěna), a místo toho jim uloží povinnost použít jiný právní nástroj, který vede k prodlení několika měsíců, porušuje jejich profesní důstojnosti.

K praktické účinnosti rozhodnutí o předběžné otázce

- 52 Článek 6 směrnice ani čl. 47 odst. 2 Listiny neupravují řízení na odstranění obsahových vad obžaloby; nemají proto přímý účinek. Výklad Soudního dvora, o který je žádáno, nemůže vést k vytvoření nového vnitrostátního právního institutu k odstranění vad obžaloby, samotný rozsudek Soudního dvora totiž nemůže být základem pro opravu vad během přípravného jednání.
- 53 Nicméně výklad, o který je žádáno, může sloužit k tomu, že předkládající soud provede vlastní výklad vnitrostátního práva, ve kterém dospěje k závěru, který je v souladu se závěry Soudního dvora ohledně přiměřeného procesního postupu při odstraňování vad v obžalobě. Přesněji, existuje možnost, že Soudní dvůr rozhodne, že ustanovení čl. 248 odst. 5 bodu 2 ve spojení s odst. 1 bodem 3 ve spojení s čl. 249 odst. 4 bodem 1 NPK (v případě vad obžaloby je stanoveno zastavení soudního řízení a vrácení státnímu zastupitelství k sepsání nové obžaloby) nejsou v souladu s unijním právem, neboť se použijí obecně a bez výjimky ve všech případech použití, dokonce v případě, kdy by zjištěné vady mohly být odstraněny okamžitým prohlášením státního zástupce v přípravném jednání. V tomto případě by byl předkládající soud oprávněn tato ustanovení nepoužít. Podle vnitrostátních výkladových pravidel by předkládající soud použil nejpodobnější vnitrostátní právní nástroj, asi sice ten k odstranění zjevné faktické chyby podle čl. 248a odst. 1 NPK. To by státnímu zástupci otevíralo možnost odstranit vady neprodleně (v případě potřeby ve lhůtě sedmi dnů). Pouze tehdy, pokud by státní zástupce tyto vady nemohl odstranit, by předkládající soud soudní

řízení zastavil a věc vrátil k sepsání nové obžaloby. Takovýto výklad by odpovídal také příslušnému rozsudku Konstitucionen sad (Ústavní soud).

- 54 Výklad Soudního dvora by měl navíc zásadní význam pro přezkum, zda bylo zachováno právo obviněných na informace vnitrostátními soudy, které se původním řízením zabývají ve druhém a třetím stupni. Přesněji: Pokud by Soudní dvůr rozhodl, že odstraněním vad během přípravného jednání bylo zachováno právo obviněného na informace o tom, z čeho je obžalován, nemohly by soudy vyššího stupně zrušit meritorní rozhodnutí předkládajícího soudu s odůvodněním, že toto právo bylo porušeno. K jeho porušení totiž dojde v případě, že vady obžaloby nejsou odstraněny v souladu s vnitrostátním zákonem a odstranění je tedy neúčinné. Tímto způsobem by bylo zajištěno použití vnitrostátního zákona v souladu s výkladem Soudního dvora.
- 55 Výklad Soudního dvora by konečně byl podnětem pro vnitrostátního zákonodárce, aby příslušně pozměnil právní úpravu odstranění vad v obžalobě.

PRACOVNÍ DOKUMENT